

Sygn. akt VI Gz 146/14

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Frankowska

Sędziowie: SSO Anna Walus-Rzqsa

SSO Michalina Sanecka (spr)

Protokolant: asyst. sędz. Anna Grzebyk

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2014 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku: **(...) Sp. z o.o. w L.**

z udziałem **A. P.**

o wyłączenie sędziów i referendarzy

wskutek zażalenia uczestniczki A. P. na pkt II i III postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie Wydział V Gospodarczy z dnia 10 lutego 2014 r., sygn. akt V GCo 90/14 w przedmiocie wyłączenia sędziów i referendarzy

p o s t a n a w i a:

I. zmienić pkt III zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że wyłącza referendarza Sądu Rejonowego w Rzeszowie W. R. od rozpoznania sprawy o sygn. akt RZ XII Ns-Rej. KRS/(...);

II. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy, sygn. akt V GCo 90/14 po rozpoznaniu wniosku skarżącej A. P. zawartym w piśmie z dnia 7 stycznia 2014 r. oraz skardze na postanowienie referendarza sądowego z dnia 9 stycznia 2014 r. sygn. akt RZ XII Ns-Rej. KRS/(...) o wyłączenie od udziału w sprawie SSR (...), SSR (...), SSR (...), oraz referendarzy sądowych: B. O., K. K., W. R. i K. Z., wyłączył od rozpoznania sprawy SSR (...) o czym orzekł w pkt I postanowienia, natomiast w pozostałym zakresie wniosek skarżącej oddalił, o czym orzekł w pkt II i III w/w postanowienia.

W uzasadnieniu powyższego Sąd I instancji wskazał, iż w przedmiotowej sprawie wniosek o dokonanie wpisu w KRS został złożony przez pełnomocnika wnioskodawcy adw. T. Z., który jest synem SSR (...). Sprawa tocząca się przed Sądem Rejonowym była na etapie dotyczącym skargi na referendarza sądowego, co do której to skargi właściwym pozostawał ten sąd w osobie sędziego. Stąd też, zdaniem Sądu Rejonowego zachodziła podstawa w rozumieniu art. 49 k.p.c. do orzeczenia jak w pkt I postanowienia.

Odnośnie rozstrzygnięcia zawartego w pkt II przedmiotowego postanowienia, zdaniem Sądu niezasadnym było wyłączenie przedmiotowych osób jako, że kontakty służbowe z adwokatem wnioskodawcy T. Z. nie czyniły relacji między sędzią, a stroną takimi, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego. Sąd wskazał nadto, że sędzia z racji wykonywanego zawodu musi i ma na bieżąco kontakty służbowe z adwokatami czy

radcami prawnymi reprezentującymi strony w postępowaniach sądowych. Nie zmienia tego, w ocenie Sądu, fakt, iż zawodowy pełnomocnik jest rodziną jednego z sędziów pracujących z pozostałymi sędziami w wydziale. Analogiczna sytuacja ma miejsce odnośnie referendarzy sądowych objętych wnioskiem o wyłączenie albowiem podległość służbowa łącząca referendarza z Przewodniczącym Wydziału SSR (...), bez osobistej znajomości pełnomocnika strony będącego jego synem nie może wywołać uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności referendarza w sprawie, jako że podległość służbowa nie odnosi się do czynności referendarza (art. 54 k.p.c. i art. 49 k.p.c.). Ponadto Sąd zauważył, iż K. Z. nie jest znana jako referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Rzeszowie, zatem wniosek co do niej, o jej wyłączenie z tych względów był bezpodstawny, o czym orzekł w pkt III postanowienia.

Dnia 26 lutego 2014 r. uczestnik postępowania A. P. wniosła zażalenie na powyższe postanowienie, zaskarżając je w zakresie pkt II a także pkt III w części dotyczącej referendarzy sądowych w osobie K. K., W. R. oraz B. O.. Wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie wniosku o wyłączenie sędziów i referendarzy w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji oraz o zasądzenie na rzecz skarżącej kosztów postępowania zażaleniowego wedle norm przepisanych.

Zaskarżonemu orzeczeniu skarżąca zarzuciła naruszenie art. 49 k.p.c. poprzez niezasadne przyjęcie przez Sąd I instancji, że w niniejszej sprawie nie istnieją okoliczności tego rodzaju, iż mogłyby wywołać uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziów i referendarzy sądowych objętych wnioskiem w sprawie.

W uzasadnieniu powyższego skarżąca podniosła, że słusznie wyłączony od rozpoznania sprawy SSR (...), będący ojcem pełnomocnika wnioskodawcy T. Z. jest w bliski sposób związany z SSR (...) i SSR (...). Skarżąca stwierdziła, że po kilkunastu latach wspólnej pracy kontakt pomiędzy w/w sędziami nie może jedynie sprowadzać się do spraw stricte zawodowych. Powyższe wspiera również fakt, iż SSR (...) jest Przewodniczącym Wydziału KRS Sądu Rejonowego w Rzeszowie, czyli kontakt sędziów i referendarzy objętych wnioskiem z wyłączonym sędzią jest znacznie częstszy niż kontakt z innymi pracownikami tego samego Sądu. Skarżąca zarzuciła, że Sąd I instancji całkowicie pominął fakt, że osoby objęte wnioskiem jeszcze na długo przed nabyciem uprawnień przez rzeczonego adwokata, pozostawały z nim w bliskim stosunku, a to przez wzgląd na okoliczność dobrej znajomości z SSR (...). Ponadto w ocenie skarżącej przez wzgląd na organizacyjne podporządkowanie wyłączyć należy od udziału w niniejszej sprawie również referendarzy sądowych, bowiem nie budzi wątpliwości, że w takiej sytuacji osobiście zaangażowani w sprawę sędziowie, nie pomijając sędziego wyłączonego już przez Sąd, będą w ocenie osoby obiektywnie sytuację tę analizującą co najmniej pod presją zarysowanego powyżej konfliktu interesów.

Dnia 27 sierpnia 2014 r. referendarze sądowi W. R., K. K. oraz B. O., złożyli pisemne oświadczenia wskazując jakiego rodzaju znajomość łączy w/w osoby z adwokatem T. Z.. Referendarz sądowy W. R. wniosła o wyłączenie jej osoby od rozpoznawania niniejszej sprawy z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości albowiem okoliczność, iż utrzymuje kontakty koleżeńskie z adwokatem T. Z. mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jej bezstronności.

Sąd Okręgowy mając powyższe na uwadze zważył co następuje:

Na podstawie art. 49 k.p.c. sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość, co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

Powyższy przepis reguluje wyłączenie sędziego z mocy orzeczenia sądu na wniosek strony lub na żądanie samego sędziego. Jak wynika z jego treści przesłanką wyłączenia sędziego jest istnienie okoliczności tego rodzaju, iż mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Należy podkreślić, że instytucja iudex suspectus ma miejsce wtedy, gdy brak jest możliwości obiektywnego przekonania przeciętnie rozsądnej osoby, że okoliczności te nie będą rzutowały na bezstronne osądzenie sprawy. Podstawą wyłączenia mogą być stosunki o charakterze emocjonalnym (przyjaźń, sympatia, niechęć, nienawiść), lecz także osobiste powiązania gospodarcze, np. powiązania majątkowe, kredytowe. Jakkolwiek aktualne brzmienie art. 49 k.p.c. znacznie poszerza w stosunku do poprzedniego stanu prawnego zakres okoliczności, które mogą uzasadniać wyłączenie sędziego, to jednak przepisu tego nie można interpretować w ten sposób, że każde przyznanie przez sędziego, iż zna osobiście jedną ze stron lub jej pełnomocnika wywołuje wątpliwości co do jego bezstronności. Nie każda bowiem znajomość ze stroną,

jej małżonkiem, członkiem jego rodziny lub jej pełnomocnikiem może rzutować na obiektywizm sędziego czy też referendarza sądowego.

Mając na uwadze powyższe odnośnie sędziów SSR (...) oraz SSR (...), Sąd Okręgowy uznał, że nie zachodzą w stosunku do nich podstawy do wyłączenia od rozpoznania sprawy.

Sędziowie ci, w swych oświadczeniach podali jedynie, iż znają osobiście adwokata T. Z. z którym łączą ich kontakty służbowe i który jest synem SSR (...), będącym Przewodniczącym Wydziału XII KRS Sądu Rejonowego w Rzeszowie, w którym w/w sędziowie pełnią swe funkcje. Nie wskazali oni aby znajomość ta, miała charakter stały i nacechowany stosunkiem emocjonalnym do osoby wskazanego wyżej pełnomocnika. Złożone przez nich oświadczenia nie pozwalają na przyjęcie powyższego.

Sytuacja powyższa, odnosi się również do wyłączenia referendarzy sądowych B. O. oraz K. K. albowiem w oświadczeniach swych wskazały one, iż pełnomocnik T. Z. jest im znany jako syn Przewodniczącego XII Wydziału KRS, który jest ich bezpośrednim przełożonym a także podały, iż nie utrzymują z w/w pełnomocnikiem kontaktów towarzyskich. Powyższe nie pozwala na przyjęcie, iż wskazanym referendarzy sądowych łączy z adwokatem T. Z. jakkolwiek stosunek o charakterze emocjonalnym (przyjaźń, sympatia, niechęć, nienawiść) czy też osobiste powiązania gospodarcze. Złożone przez nich oświadczenia nie pozwalają na wysnucie takiego wniosku.

Jak wyżej wskazano, nie każde przyznanie przez sędziego czy też referendarza sądowego, że zna osobiście jedną ze stron lub członka jego rodziny, rzutuje na obiektywizm sędziego, a w konsekwencji wywołuje wątpliwości co do jego bezstronności. Znajomość ta, musi bowiem cechować się istotnym stopniem emocjonalnym oraz faktycznym realizowaniem kontaktów co nie wynika z oświadczeń złożonych w niniejszej sprawie przez zainteresowane osoby. Twierdzenia skarżącej, odnoszące się do okoliczności, iż sędziowie (...) i L. S. z racji osobistej znajomości z wyłączonym od rozpoznawania sprawy L. Z., pozostawali z pełnomocnikiem T. Z. w bliskim stosunku osobistym, są jedynie jej własnymi, subiektywnymi spostrzeżeniami nie znajdującymi oparcia w rzeczywistości. Dodatkowo twierdzenia strony odnoszące się do okoliczności, iż przez wzgląd na organizacyjne podporządkowanie wyłączyć należy od udziału w niniejszej sprawie referendarzy sądowych również są bezzasadne, zwłaszcza w świetle oświadczeń przez nich złożonych.

Jak już wspomniano treść przepisu art. 49 k.p.c. wskazuje na to, że o wyłączeniu sędziego nie decyduje sam fakt znajomości, nawet „osobistej” strony, lecz szczególny układ stosunków osobistych, który powodowałyby trudność w zachowaniu przez sędziego bezstronnej postawy w rozstrzyganiu sporu dotyczącego tej strony. Cechą takich stosunków może być emocjonalne nastawienie do danej osoby lub powiązania wpływające na interesy lub pozycję życiową sędziego (post. SN z dnia 14.09.1977r. I PO 15/77 niepubl. przytoczone za KPC Komentarz A. Zieliński Wyd. C.H.BECK 2010 str. 115). Oczywiście w grę wchodzi nie subiektywne wrażenie strony, lecz konkretne fakty, świadczące o różnym traktowaniu stron. Ponadto przyjmuje się, że za okoliczność będącą podstawą wyłączenia sędziego nie można uznać każdej osobistej znajomości – jak się to potocznie określa – w tym zawodowych kontaktów sędziego z biegłym sądowym (post. SN z 26.08.1994r. I CO 40/94, OSN 1995/1/19). Orzeczenie to zdaniem Sądu Okręgowego zachowuje aktualność w również w obecnym stanie prawnym i odnosi się też do innych podmiotów w zakresie relacji zawodowych sędziów (nadzorców sądowych, zarządców, kuratorów, pełnomocników itd.)

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał zażalenie uczestnika postępowania w przedmiocie wyłączenia sędziów SSR (...) i SSR (...)a także referendarzy sądowych B. O. i K. K. za bezzasadne w świetle art. 49 k.p.c. w zw. z 54 k.p.c. co skutkowało oddaleniem zażalenia w powyższym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., o czym orzeczono jak w pkt II postanowienia.

Nadmienić należy, iż na sędzie rozpoznającym sprawę o wyłączenie sędziego zawsze spoczywa obowiązek uwzględnienia wszelkich okoliczności rozpatrywanej sprawy, aby usunąć wszystkie wątpliwości co do jego bezstronności. Istotna jest zatem również treść oświadczenia sędziego (referendarza sądowego) złożonego na skutek wniosku o wyłączenie. Trzeba bowiem ocenić konkretne relacje zachodzące między stroną procesu a sędzią (referendarzem sądowym) w dwóch aspektach, które powinny zachodzić łącznie, a mianowicie istnienie okoliczności

(wzajemnych relacji) i to tego rodzaju, że mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do ich bezstronności w danej sprawie.

W świetle powyższego mając na uwadze oświadczenie referendarza sądowego W. R. z dnia 27 sierpnia 2014 r. w którym wskazała ona, iż utrzymuje kontakty koleżeńskie z adwokatem T. Z., a która to okoliczność mogłaby wywołać uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności i która z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości wniosła o wyłączenie jej od rozpoznawania niniejszej sprawy, to w ocenie Sądu należało uznać, iż jej wniosek o wyłączenie z rozpoznania sprawy o sygn. akt RZ XII Ns-Rej. KRS/(...) był zasadny. W sytuacji, kiedy referendarz sądowy sam wskazuje na osobistą znajomość opierającą się na koleżeńskich kontaktach z pełnomocnikiem strony będącym jednocześnie synem Przewodniczącego Wydziału, który jest bezpośrednim przełożonym w/w referendarza sądowego, to jego wniosek o wyłączenie go od rozpoznania sprawy winien podlegać uwzględnieniu.

Dlatego też Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił pkt III zaskarżonego postanowienia w ten sposób, iż wyłączył od rozpoznania sprawy o sygn. akt RZ XII Ns-Rej. KRS/(...) referendarza sądowego W. R., o czym orzekł w pkt I sentencji postanowienia.

ZARZĄDZENIE

-Odpis (...)

- (...)

- (...)

- (...)